Memento

CALENDAR

MARŢI 22 AUGUST 1944

Ortodox: Muc. Agatonic.
Catolic: Timotei.
Protestant: Gustavina.

❖

Răs. soarelui 5.26. Ap. soarelui 19.11.

FAZELE LUNII

22. Răsărit 8 h. 37 m. Apus 21 h. 04 m. Lună nouă.

CALENDAR ISTORIC

Încetează din viaţă poetul Vasile Alecsandri (1890).

RADIO

MARŢI 22 AUGUST 1944

RADIO ROMANIA ŞI RADIO BUCUREŞTI

7.30: Deschiderea emisiunii; Ora oficială; Radio-jurnal.
8.30: Jurnal recapitulativ; Concert de marşuri.
9: Selecţiuni.
10: Fanfara reprezentativă a Aerului condusă de d. locotenent Buzatu: Concert de promenadă.
10.30: Închiderea emisiunii

RADIO ROMANIA ŞI RADIO BUCUREŞTI

13: Deschiderea emisiunii.
13.03: ORA OSTAŞULUI.
13.50: Ştirile serviciului german.
14: Ora oficială; Radio-jurnal.
14.20: Orchestra Dinu Şerbănescu.
15.15: POŞTA MILITARĂ RADIO
15.35: Muzică variată.
16: Închiderea emisiunii.

RADIO ROMANIA ŞI RADIO BUCUREŞTI

20.50: Ştirile serviciului german.
21: Deschiderea emisiunii; Ora oficială; Orchestra simfonică Radio, dirijată de d. Theodor Rogalski.
22: Ora oficială; Radio-jurnal.
22.15: Muzică variată.
22.30: Conferinţa d-lui Aurel Chirescu: „Poetul Nicolae Milcu".
22.45: Muzică variată.
23: Dansuri.
24: ORA DEBUTANŢILOR: D-ra Mioara Rădulescu-voce; d-ra Anne-Marie Ilieş-voce; d-ra Veronica Ionescu-Spinuţa-voce, acompaniate la pian de d. Pagoni şi de taraf.
1: Radio-jurnal; Muzică variată uşoară.
2: Închiderea emisiunii.

Teatre

COLORADO: O raită prin rai.
COMEDIA: Steaua fără nume.
GIOCONDA: Adăpostul Giocondei.
ALHAMBRA: In spaţiul Alhambra... liniştе deplină!
MILANO (grădină) Călăraşi 153: Invazia glumelor.

Cinematografe

ARO: Quartetul Vienei.
CAPITOL: Doamna şi mortul şi jurnal.
FANTASIO: Fiii marchizului.
SCALA: Te voi iubi mereu şi jurnal de război.
TRIANON: Trei ştrengari şi o ştrengăriţă.
REGAL: Vânzătorul de păsări şi jurnal.
SAVOY: Vreau să fiu mamă şi Jurnal.
PALAS: Absenţe nemotivate şi Jurnal.
FEMINA: Romanţa unui surâs.
SELECT: Noapte de Decembrie şi jurnal
CORSO: Scandal la Neapole şi Jurnal U.F.A. — O.N.C. No. 126.
ELISEE: Emigranta şi Jurnal.
CASANDRA: Oraşul de Aur şi Jurnal.
OMNIA: Astă seară nimic nou şi revistă.
AIDA: (Sală şi Grădină): Ţiganca, Jurnal de război No. 126 şi Compania Bimbo Mărculescu.
ALCAZAR: La răscruce de drumuri, Jurnal de război 126 şi Compania de reviste
AMERICAN: Acrobatul, Jurnal şi Trupa de reviste.
BARCELONA: Tragica răsbunare, jurnal şi revistă
CARMEN: Prima întâlnire şi Jurnal de război.
COLORADO: Orice fată se măritâ odată şi jurnal.
DACIA: Pantera neagră şi Jurnal de război No. 125.
DIANA: Statia din Castel, Jurnal şi Revistă.
ELDORADO: Barnabe, Trupă de revistă şi Jurnal.
FLORIDA: Paradisul regăsit, Jurnal de război şi Compania de reviste.
GLORIA: Maria Malibran şi Jurnal.
IZBANDA: Pantera neagră şi Jurnal U.F.A. — O.N.C No. 126.
ILEANA: Cavalerul fără nume, Jurnal de război şi Trupa de reviste.
MARCONI: Tineri în lanţuri şi Jurnal O. N. C.
MILANO: Masca lui Cezar Borgia, Jurnal şi Trupa de reviste.
MODEL: Haina face pe om şi jurnal.
MIORIŢA: Calea Moşilor 127: Intre două femei şi Jurnal.
NONI: (Sâmbătă şi Duminică): Neapole sub sărutul focului şi jurnal.
ODEON: Dora Nelson şi Jurnal de război 125
PACHE: Cărări întunecoase şi Trupa de revistă.
PARIS: Canalia, Jurnal şi Trupă de reviste.
REX: Cântaţi cu mine şi Jurnal.
ROMA: Pensiunea burlacilor, Jurnal şi Trupă de revistă.
TOMIS (Sala şi Grădina): Mozart. Jurnal sonor.
UNIC: Căluşe roşii şi jurnal.
UNIREA: Paradisul pierdut, Jurnal de război şi Trupa de reviste
VERGU: Arlette, Jurnal de război şi Compania de reviste Valeriu Morariu.
VENUS: A fugit o fată. Revistă şi Jurnal.
VOLGA: Pic Pus şi Jurnal No. 125.

Farmaciile de serviciu

GARDA DE NOAPTE

GRUPA II-a

şi în nopţile de 2, 12 şi 22 ale fiecărei luni

Pierro Andrei, calea Victoriei 14, I. 3.77.66; Cepleanu Alexandru, str. Regele Carol I, 59, I. 4.60.40; Dr. Radu Nicolae, bd. Regele Carol I, 25, I. 3.35.52; Nistor Traian, calea Griviţei, 112, II, 4.91.84; Vespremeanu Emil, şos. Gâuleşti, 117, II, 4.11.16; Mazilliu Ana, str. Av. Radu Beller, 13, III, 2.85.36; Michălcescu Ion, str. V. Lascăr, 129 (colţ Romană 156), III, 2.13.58; Mihăileanu Cornel, calea Moşilor, 364, IV. 1.06.21; Constantinescu Maria, calea Călăraşi, 267, IV, 3.95.86; Apostolescu Mariana, calea Dudeşti, 183, V, n'are telefon; Chiale Anastasie, calea Şerban Vodă, 258 V, 3.58.53; Christide Ion, calea Rahovei, 120, VI, 3.26.61; Popovici Napoleon, calea Rahovei 265, VI, 3.82.37; Petrescu Silvestru, calea 13 Septembrie 196 VI, 5.38.65.

Doi soţi din Buziaş s'au înecat în Timiş

Timişoara, 17 August

Andrei Alois, din Buziaş, mergând la râul Timiş, a văzut şi a scos cadavrele soţilor Iosif şi Francisca Weber, din aceeaşi comună.

Din cercetările jandarmilor, rezultă că cei doi au mers să se scalde şi intrând într'un vârtej, s'au înecat.

Descoperirea unei contrabande de manufactură în staţia Folteşti

Galaţi, 16 August

In staţia Folteşti, depe linia Galaţi-Bârlad, s'a descoperit o mare contrabandă de manufactură în următoarele împrejurări:

D. comisar Ghinoiu, dela garda financiară, dând de firul unei contrabande de mărfuri, a urmărit dela Bucureşti, un transport de 7 saci cu manufactură care nu avea nicio factură prin care să se facă dovada că s'au plătit taxele către stat.

In staţia Folteşti unde marfa fusese dată jos din tren, d. comisar Ghinoiu şi-a făcut apariţia şi a pus mâna pe locuitorul Ioan Ţuluca, din Cahul.

Făcându-se verificarea sacilor s'au găsit în ei 198 m. manufactură. Cercetările s'au făcut împreună cu d-nii perceptor şi şef al postului jandarmi Folteşti. Marfa a fost confiscată şi depozitată la percepţie.

In atenţiunea Doamnelor Profesoare de liceu şi gospodărie

Manuale de Lucru de Mână

de prof. Xenia Nicolau şi Elisabeta Ciortan

Cuprind îndrumări atât pentru şcoalele manuale cât şi pentru şcoalele primare şi complimentare.

Manuale de Gospodărie

de prof. Elisabeta Ciortan şi Xenia Nicolau

Cuprind programa analitică pentru toate clasele de liceu teoretic, industriale, normale, comerciale şi de gospodărie.

Depozitul general: Librăria „Universul".

Se găsesc de vânzare la librăriile din Capitală şi la principalele librării din provincie.

Se trimit la cerere şi contra ramburs.

PE LIMANUL NISTRULUI

OŞTILE STAU FAŢĂ 'N FAŢĂ

DIN CÂND IN CÂND ŞUERĂ CÂTE 'UN OBUZ, IAR LA ŞABA, SE COC STRUGURII

DELA TRIMISUL NOSTRU SPECIAL

II

Dela Chişinău spre Bolboaca, sau dela Cainari la Zaim, săgeţi înainte ale frontului, holdele au fost doborîte. Numai porumbul stă în picioare de un verde, sănătos. Oamenii îşi văd de treabă.

In mijlocul lor au revenit preoţii şi autorităţile.

Este sfânta muncă dela ţară, izvor sacru de rodire.

Şi între'o dulce înfrăţire leagă omul cu pământul.

Pământul, acest bun al omului paşnic, dornic de a-l transmite din tată 'n fiu.

Dacă la numai câţiva kilometri el sângerează, dincoace rodeşte la umbra palmelor bătătorite şi la strălucirea sudorii depe frunte.

Neam de muncă şi de plugari, fără astâmpăr, dar svârcolit în decurs de secole de atâtea năvăliri.

Şi neamul nu s'a stins nici odată, nici limba, nici credinţa.

A rămas pismuit pentru bogăţiile pământului, pentru tenacitatea cu care a ştiut să răspundă presiunilor. Aici ca şi 'n Ardeal. La fel pretutindeni.

Aşezări temeinice şi la Căprieni, acolo unde străjuieşte mormântul marelui mitropolit Gavriil Bădulescu-Bodoni, la Suruceni ,la mormântul blândului episcop Dionisie Tighineanul, la Lăpuşna în neamul Lăpuşnenilor, în codrii Orheiului, în răzăsia Sorocei, de unde coboară mereu suflu românesc, unindu-se cu Valul lui Traian, până 'n Pelineii Cahulului, cu malurile Ialpugului, ale Catlapugului şi Chitaiului.

Gândurile mă poartă mereu pe meleagurile străbătute în cea mai frumoasă perioadă a vieţii, în acel scurt răstimp de îngăduire ce ne-a dat-o pacea.

Cât de scurtă ne este viaţa şi cât de mari au fost evenimentele ce au lovit în pieptul nostre, ca şi talazurile mării.

Câtă filosofie a cuprins Mihail Eminescu în acel „ce e val ca valul trece".

După staţia Arciz, încep contemplările. Iată şi limanul Nistrului. Cândva ambele maluri erau legate. Acum, de-alungul lor ostile stau faţă'n faţă.

La Cetatea Albă am ajuns în miez de noapte şi-am aşteptat îngânarea ei cu ziua.

N'am mai avut bucuria de a mai revedea fundul năvodului plin şi nici nu mi-au mai surâs guvizii.

Până când am putut lua contact cu cei în drept, am numărat loviturile de tun de o parte şi de alta. Este ceeace comunicatele numesc: „acţiuni fără importanţă".

In locul corului lipovenilor pescari, bubuituri solemne. Din când în când şuieră câte un obuz. El trece peste cap şi se înfige cu huruit de car odorogit undeva pe-aproape.

După explozie revine liniştea. Oamenii, atâţia câţi mai sunt pe aici, pe linia întâia a frontului, îşi văd şi ei de treabă.

Tirul îşi are programate orele de muncă în timp ce oamenii se odihnesc.

Este viaţa de toate zilele a Cetăţii-Albe. Din când în când se mai prăbuşeşte câte un zid al ruinelor tot din prima urgie.

Lăţimea Limanului nu-ţi dă impresia frontului apropiat, de aceea, am întins-o către Bugaz, pe plaja frumoasă prin sălbătăcia ei şi din umbra ruinelor fostului sanatoriu, fala noastră de civilizaţie şi de progres al medicinei umane, am cuprins întinsul insulei Carolina. Pe ea se coc cei dintâi struguri. Îi poţi mânca încă pe la sfârşitul lunii Iulie.

Pe acest mal de mare şi la Gura Limanului, s'au înşurubat ai nostri.

Aici nu-ţi mai sunt îngăduite mişcări libere. Frontul e colea şi traectoria glonţului scurtează şi mai mult distanţa.

Vestitor al liniştei dinlăuntrul ţării, ostaşii de prin toate colţurile ei sunt doritori de ştiri.

In transeele de nisip, care nu sunt aceleaşi mâine, se stă de vorbă destul de comod. Capul însă n'are ce căuta afară de cât dacă vrea să primească în el afurisitul de glonţ.

Dacă valurile vin mari şi talazurile se înfundă în transee, se fac câţiva paşi înapoi, cu repeziciune şi tot repede se sapă noua transee.

Când noaptea cuprinde imensitatea şi când nu este lună, pe malul acesta al mării se şi pescuieşte. Aşa face şi inamicul. Numai licuricii stau locului şi aruncă sclipiri, când verzi când albastre.

Pe lângă ei se odihnesc meduzele.

Ostaşii noştri de prin partea muntelui le spun „zeamă de răcitură".

Pe nisipul acesta, care se strecoară printre degete, nu toate obuzele explodează. Mai multă teamă e de glonte.

Printre ruinele fostelor vile, ostaşii fac plajă. S'au bronzat ba unii sunt chiar arămii. Un alb printre ei e ca o muscă 'n lapte.

— Uite-l mă! — auzi din când şi arma este dusă la ochi.

De cum şuieră primul glonte, începe un bâzâit pe toată linia, şi la noi şi la ei.

Sunt „acţiunile locale fără importanţă".

Pe 'nserate, când liniştea cuprinde totul şi doar posturile de observaţie păstrează toată atenţiunea, ostaşii se strecoară pe burtă, pe nisip şi se aruncă în apa mării.. In aceste ore e caldă şi marea liniştită.

Ostaşii au învăţat să fiarbă renumita „uha", ciorba pescărească, cu feldefel de peşte în ea şi cu roşii multe.

Când ospăţul poate avea şi calcan prăjit, scopul zilei care s'a sfârşit, a fost atins.

❖

In zori am pornit pe şosea către Şaba, fosta vestita colonie a francezilor din Elveţia, localitatea de podgorie cu renume.

Şi aici se aud exploziile obuzelor în timp ce strugurii se coc.

Aşezările omeneşti sunt rare. Cramele, vestitele crame, sunt acum cele mai bune adăposturi.

Din vremuri bune cunosc câteva. Am scoborît într'una unde se mai păstrează autograful Regelui Ferdinand I.

Am părăsit-o pentru a intra în pivniţa prietenului doctor Sufleri.

Rafturile subterane, pe cari altă dată se înşira biblioteca lichidă, sunt goale.

La lumina baterilor cercetăm colţurile întunecoase. Intr'un fund cu nisip mult, altă dată stau îngropate sticlele înfundate purtând numărul anilor pe ele.

Şi când ai noroc tot găseşti câte ceva. Iată două sticle de traminer. Pe una stă scris: „Recolta 1936", iar pe alta „17 ani dela naşterea fetiţei mele".

Ehei, doctore! cu cei patru însoţitori ai mei, am golit sticlele şi ne-am gândit la sănătatea celor ce aniversează mereu ani dela naştere. Să fie sănătoşi!

❖

Dela Şaba, continuu drumul către cea dintâi staţie de îmbarcare, de unde mă voiu îndrepta către gurile Dunării.

Pe deasupra noastră sboară două „catiuşe". Dinspre Cetatea Albă, a intrat în acţiune artileria anti-aeriană.

Abandonăm şoseaua şi ne adăpostim la rădăcina butucilor de viţă încărcaţi de struguri.

Ciugulim şi aşteptăm. Avioanele au făcut cale întoarsă. Au fost numai de recunoaştere

Cam tot drumul până la Arciz. vom mai avea astfel de întreruperi stânjenindu-ne doar programul. Incolo, obişnuinţa a ajuns a doua natură.

Locomotiva a început să pufuie. Peste câteva ore vom fi la Ismail, în oraşul bisericilor cu turle albastre.

ELEFTERIE NEGEL

REFUGIAŢI CARI-ŞI CAUTĂ PE-AI LOR

— Maria Moraru, refugiată din Botoşani, în com. Cioroiu jud. Romanaţi, roagă pe cei ce cunosc familia Ilie Volcenco, refugiată din Soroca să-i comunice pe adresa de mai sus.

— Cine ştie unde se află elevul serg. aviator Alexandru Constantin, dela subcentrul nr. 5 moto, e rugat să comunice surorii sale Dochiţa Ivaş, com. Budiasa-Mare, jud. Argeş, la d. Gh. Iliescu.

— Cine ştie unde se află d. Ignat Apachiţei, agricultor din satul Lucaviţa, com. Godineşti jud. Dorohoi, e rugat să comunice pe adresa: cap. Morariu Nicolae, bat. 7 pionieri, comp. comandă.

— Sold Petriuc Ştefan, din bat. I instr. ref. auto, comp. depozit, roagă rudele şi părinţii să-i comunice unde se află soţia sa Victoria Petriuc şi fica sa Steluţa, din com. Clit, jud. Suceava.

— Serg. vet. Marcu Dumitru, din pionieri compania comandă, roagă pe cumnatul său Pintilie H. Guriţă, pădurar, refugiat din com. Vorona (Botoşani), să-i scrie.

—Serg. Neamţu Vasile, din depozitul carburanţi Codru, jud. Tulcea, roagă pe cei cari au vreo cunoştinţă de familia sa, soţia Casandra V. Neamţu, cu patru copii, Ion, Vasile, Anica şi Elena, evacuaţi din com Vânători, jud. Neamţ, să-i scrie.

— Frt. Onofrei Gheorghe, Oficiul postal militar 3805, caută familia Vasile Pintilie, refugiată din Paşcani, jud. Baia.

— Serg. Neguţa Ion, din comandamentul M. N. of. post. mil. 4830, caută pe soţia sa Maria Neguţă cu fii Mircic şi Nicu, refugiaţi din com. Rezina, jud. Orhei.

— Serg. Roman Ion, din compania de poliţie, of. post. mil. 3805, roagă pe agentul sanitar Plăcintă Emanuel, refugiat cu soţia şi copiii din com. Udeşti, ud.j Suceava, să-i scrie.

— Jand. sold. Budeanu Teodor, din comp. 5 jand. com. Cernica, jud. Ilfov, caută pe cumnatul său Ioan Teoder.

— Personalul care cunosc adresa lui Gheorghe Titianu, evacuat din com. Dolheşti-Mari (Baia). sunt rugate să comunice pe adresa: Ilarie Andruchovici, comp. 54 poliţie, of. post. mil. 4990 sau dnei Lucreţia Andruchovici, com Satchinez, jud Timiş.

— Cap. T. R. Munteanu Nicolae, din pionieri, îşi caută familia, refugiată din com. Struzeni, jud. Bălţi.

— Frt. T. R. Tudose Dumitru, din infanterie., compania 8-a, roagă pe cei cari ştiu ceva despre: preot Haralambie Berejan, refugiat din com. Bălcăuţi, Berejan, refugiat din com. Bălcăuţi, jud. Hotin, Octav Brahă, învăţător, refugiat din com. Hudeşti, jud. Dorohoi, să-i scrie pe adresa de mai sus.

— Sold. Moşneguţu Nicolae, din infanterie comp. 8-a, roagă pe cei cari ştiu ceva despre Veronica N. Moşneguţu refugiat din com. Frumusica, jud. Botoşani. să-i comunice.

— Sold. Dranca Aurel, din infanterie, compania 10, anunţă pe soţia sa Stefania Dranca, din com. Valea Putnei, jud. C. Lung Bucovina, că este sănătos.

— Frt. Gheaţă Dumitru, din Vânători, compania comandă. doreşte să afle adresa păr. Soescu Emil, refugiat din com. Bălueşeni, jud. Botoşani.

— Caporalul Colun Alexei, din Vânători, aflat rănit în spitalul militar Călăraşi (Ialomiţa), roagă pe cei ce ştiu, să-i comunice unde se află refugiaţi Colun Tatiana, soţie; Colun Toader tată şi Căldare Nicolae, socri, refugiaţi din com. Ghereşeni, jud Orhei.

— Soldatul Bălan Ion, din Vânători de munte; fost rănit în spitalul din Tătuleşti, jud. Olt, la familia Şerban Gheorghe, îşi caută familia, copilul şi celelalte rude, evacuate din com. Mihălăşeni, jud. Botoşani.

— Olaru Toader, din comandamentul M. M. comp. 7 auto, ofic. post. milit. 4418, îşi caută soţia, copilul. fratele, cumnatul şi nepoţii, evacuaţi din Bucovina.

— Serg. Calistru Dumitru, din Vânători, compania 8-a, îşi caută fraţii refugiaţi din Bucovina şi Moldova.

— Soldatul Hasna Ilie, din vânători, comp. 3-a, caută pe fratele său Hasna Vasile, funcţionar la depozitul de cai din com. Brodnia, jud. Rădăuţi.

— Cap. Dorneanu Orest, din batal. de pionieri, comp. I. of. post. mil. 3805, îşi caută familia, refugiată din Suceava.

— Sold. Cucirianu Dumitru, din bat. de pionieri, comp. I, of. mil. post. 3805, roagă pe cei ce ştiu să-l anunţe unde se află mama, fratele şi cumnata sa, din com. Bilca, jud. Rădăuţi.

— Elev. plot. adj. Grosariu Vlad, din batal pionieri, of. post. militar 3805, caută pe subit. Gherghian Gheorghe, fost la şcoala ofiţeri rezervă Bacău.

— Serg. Turculeţ Vasile, din Vânători P. O. îşi caută părinţii, sora, unchiul şi verişoara, refugiaţi din Bucovina.

ASISTENŢA SOCIALĂ A INTREPRINZĂTORILOR SCĂPĂTAŢI

(Urmare din pag. I-a)

mentelor aeriene a sporit numărul victimelor printre comercianţi şi industriaşi, cari au început să bată tot mai stăruitor la porţile Camerelor de comerţ şi industrie.

De aci şi necesitatea punerii în activitate a fondului de asistenţă şi de ocrotire a comercianţilor şi industriaşilor scăpătaţi, pe care o afirmă Camerele de comerţ şi industrie, ca exponente şi apărătoare ale intereselor acestor profesiuni.

Şi aceasta cu atât mai mult, cu cât agonisirea fondului se datoreşte contribuţiei unui număr de circa 150.000 de comercianţi şi industriaşi, din care cam 100.000 sunt mici comercianţi şi industriaşi.

Referindu-se la situaţia acestui fond, Camera de comerţ şi industrie Cetatea Albă, formulează, într'un memoriu recent, o serie de observaţii şi opinii, pe care le găsim întemeiate. Se pleacă dela principiul, că fondul de asistenţă trebue socotit proprietatea Camerelor de comerţ şi industrie, fiindcă ele reprezintă de drept şi de fapt clasa comercianţilor şi industriaşilor, cari au contribuit singuri la formarea fondului.

Se mai precizează că fondul nu-şi poate schimba destinaţia, de oarece, prin însuşi actul lui de naştere, a fost afectat, fără posibilitate de echivoc, ajutorării întreprinzătorilor loviţi de soartă; că el poate fi administrat, întrebuinţat, depus spre fructificare, împrumutat, dar numai respectând scopul lui iniţial.

Considerând că cei îndreptăţiţi la beneficiul existenţei se împart în două categorii: 1) cei incapabili de muncă şi văduvele sărace, şi 2) cei capabili de muncă, dar lipsiţi momentan de mijloace, se propun două metode de ajutorare:

Prima categorie de scăpătaţi — incapabilii de muncă — se cifrează azi la un număr de aproximativ 2000, a căror ajutorare ar trebui făcută de Camerele de comerţ şi industrie, în mod direct, ca unele care cunosc mai bine nevoile persoanelor ce se află în imediata lor apropiere şi în cadrul unui regulament, care să stabilească amănuntele de acordare a ajutoarelor, fie sub formă de ajutoare izolate, incidentale, fie sub formă de pensii lunare.

Pentru a doua categorie: scăpătaţii valizi vor trebui să se promoveze o politică de credite, în vederea refacerii lor profesionale, realizându-se cu acest prilej organizarea creditului mărunt pentru consolidarea şi desvoltarea întreprinderilor mici.

Pentru moment însă, actualele sume disponibile (500 milioane aflătoare în depozit indisponibil la Camerele de comerţ şi cele 500 milioane administrate de ministerul economiei naţionale şi cel de finanţe) să fie depuse spre fructificare: fie la Federaţia pentru sprijinirea sinistraţilor, sporind mijloacele de acţiune ale acesteia în vederea ajutorării cu împrumuturi a micilor comercianţi şi industriaşi sinistraţi, conform art. 10, alin. c din legea pentru înfiinţarea Federaţiei, fie la Institutul de Credit Românesc, dar cu obligaţia de a acorda credite din acest fond comercianţilor şi industriaşilor scăpătaţi sau mărunţi.

In chipul acesta fondul va putea deveni într'adevăr un instrument puternic şi activ pentru ajutorarea negustorilor mici şi scăpătaţi, capabili încă de activitate şi în acelaş timp un stimulent al spiritului de întreprindere.

H. I.

DOUĂ CRIME INGROZITOARE LA IAŞI

Cine sunt victimele. — Mobilul crimelor. — Cercetările autorităţilor

Iaşi, 17 Apgust

Zilele acestea, a fost săvârşită în oraşul nostru o crimă bestială, victima fiind o tânără în vârstă numai de 20 ani, din serviciul localului de băuturi spirtoase Ionescu, din str. Săulescu. Faptul e viu comentat de toate cercurile locale, date fiind împrejurările fără precedent în care s'a produs omorul.

Luni dimineaţă, un cetăţean care se adăpostea în subsolurile sălii gotice din curtea bisericii Trei Ierarhi, a zărit întins pe iarbă trupul unei tinere. Părându-i-se suspect, cetăţeanul s'a apropiat şi şi-a dat imediat seama că la mijloc e vorba de o crimă bestială. Din gura femeii se prelingeau şuviţe de sânge, iar faţa era vânătă şi ochii bulbucaţi. Imbrăcămintea victimei era în bună parte ruptă, iar corpul ei prezenta urme de violenţă.

Tânăra fusese atrasă în curtea bisericii de un monstru cu chip de om, care, după ce şi-a bătut joc de ea, a sugrumat-o.

CINE-I VICTIMA

Poliţia, fiind înştiinţată, a sosit imediat la faţa locului şi a deschis anchetă pentru stabilirea împrejurărilor în care s'a produs crima, identificarea victimei şi a criminalului.

Din primele cercetări, s'a stabilit că victima e Aglaia Pânzaru, chelneriţă la localul Ionescu, din str. Săulescu, în vârstă de 20 şi ceva de ani. Numita avea o înfăţişare plăcută, era muncitoare, corectă şi îşi câştiga existenţa în mod cinstit, de mai multă vreme.

Toate cercetările făcute până acum de poliţiştii ieşeni n'au dus încă la identificarea criminalului. Un lucru e cert: Aglaia Pânzaru a fost omorîtă de un sadic, de oarece criminalul şi-a bătut joc de ea, apoi a strâns-o de gât. Ce l-a determinat pe ucigaş să recurgă la suprimarea fetei? Iată un amănunt care permite să se tragă concluzia că asasinul a fost ameninţat de Aglaia Pânzaru că-l va denunţa pentru faptul că a abuzat de ea. Ucigaşul era, deci, cunoscut de victimă.

Cercetările poliţiei continuă şi se pare că ele se află pe un drum bun. In acelaş timp, organele militare au pornit o anchetă în jurul acestui caz.

CRIMA DIN STR. GAFENCU

Altă crimă oribilă s'a înregistrat în str. Gafencu 7, unde a fost ucis cu lovituri de măciucă bătrânul Iosif Olivenbaum, zis Ţuju.

Cadavrul bătrânului a fost găsit în plină stradă, aproape de trotuarul casei cu nr. 7 unde-şi avea locuinţa, la d-na Margareta Wientraub. El prezenta o pată mare de sânge la cap şi urme de lovituri puternice în bărbie şi la gură. La picioarele cadavrului a fost găsit un coş de papură gol, care nu se ştie dacă aparţinea bătrânului sau ucigaşilor.

Sub capul mortului s'a găsit o măciucă masivă cu mâner lung şi bombă rotundă la capăt, cu care a fost lovită victima. La percheziţia corporală, s'a constatat că lipseşte din hainele bătrânului un ceasornic de aur, de buzunar, un lanţ de aur, precum şi portofelul cu bani.

Aşa dar, la mijloc e vorba de o crimă al cărui mobil e jaful.

Cercetările întreprinse de d. comisar Decterenco au stabilit că Iosif Olivenbaum era în vârstă de 68 ani. Făcuse studii la o facultate de ştiinţe din Germania, iar tatăl său era pe vremuri mare bancher la Iaşi, în strada Ştefan cel Mare. De asemeni, are un frate la Paris. Până în ultimii ani, victima întreţinea corespondenţă cu numeroşi bancheri din Berlin, unde poseda un mare capital blocat.

Deşi avea legături de rudenie cu multe persoane de bună condiţie materială din Iaşi, bătrânul Olivenbaum trăia într'o completă stare de sărăcie. singura sa avere fiind ceasornicul cu lanţul de aur.

Din ordinul d-lui procuror Virgil Iordăchescu, cadavrul a fost transportat la morgă, unde d. dr. Constantin Gheorghiu. medicul-şef al jud. Iaşi, a procedat la facerea autopsiei. S'a constatat că victima a fost lovită la început cu un cuţit mic de câteva ori, dar rănile acestea nu i-au provocat moartea. Loviturile de măciucă însă au fost puternice şi mortale.

Intrucât, în dreptul locului unde a fost găsit cadavrul, au fost observate nişte pete vizibile de benzină, provenite dela o maşină, se trage concluzia că victima a fost ucisă în altă parte, apoi cadavrul a fost adus şi părăsit în str. Gafencu, unde i s'au mai dat câteva lovituri de măciucă

CINE SUNT CRIMINALII? —

Din cercetările întreprinse de autorităţi şi depoziţiile rudelor victimei, se crede că autorul sau autorii acestei oribile crime nu pot fi decât nişte hoţi de rând cari au urmărit să fure ceasornicul şi lanţul de aur, pe care victima le păstra atât de vizibil. De sigur, bandiţii au fost ispitiţi să intre în posesia ceasornicului şi n'au găsit altă soluţie decât suprimarea bătrânului.

D. comisar Ignătescu, şeful biroului judiciar a dispus continuarea cercetărilor pentru prinderea făptaşilor crimei din str. Gafencu.

Comasarea proprietăţii şi exploatarea raţională

(Urmare din pag. I-a)

putul toamnei obişnuit secetoase, nu permit decât cultura raţională a grâului într'o singură arătură; ori se renunţă cu totul la cultura lui când nici în porumbişte nu se poate pune din cauza începerii sezonului de ploi care se ţin lanţ până iarna.

Rezultate tot aşa de nefavorabile se obţin şi la cultivarea lotului integral al micii proprietăţi. Acolo asolamentul liber nu-i posibil fără consecinţele ce le-am arătat mai înainte; apoi dacă se adoptă, printr'un consens unanim, împărţirea satului în tarlale de culturi, înseamnă că un cap de familie are într'un an numai o cultură riscată şi cu repercusiuni defavorabile asupra creşterii vitelor şi a culturii grâului.

In concluzie, este de recomandat comasarea într'un trup a proprietăţii mijlocii şi mari, pentru exploatarea lor raţională, iar pentru proprietatea mică nu e decât soluţia comasării în 2—3 parcele, ca s'o punâ în valoare conform principiilor moderne de tehnică agricolă.

Manifestaţia culturală-naţională din Măţău-Muscel

Duminică, 13 crt. s'a dat o frumoasă serbare cu caracter patriotic în com. Măţău-Muşcel, organizată de d prof. I. Durdum.

Au fost de faţă: d-na şi d. Cpt. Şucu, d-na şi d. cpt. Gospodaru, d Vlăsceanu primarul comunei, d-nele Emilia Ştefănescu, Maria av. Cioncu, Bălănescu, d-ra ing. Cleo Ştefănescu, d-nii Simion Muşatescu, Vlad, întregul corp didactic al comunei precum şi un numeros public alcătuit din refugiaţi şi evacuaţi din Capitală.

Serbarea a început prin intonarea Imnului Regal, urmat de cântece populare şi patriotice.

D. I. Durdum a vorbit despre „Frontul intern şi solidaritatea naţională".

D-ra Laura Ochieşescu a executat frumoase arii.

A urmat un program artistic alcătuit din recitări, schetch-uri muzicale, muzică întrumentală, canto şi teatru.

D. Vlad, directorul şcoalei primare a adus mulţumiri d-lui prof. I. Durdum, d-lui C. Blidărescu, precum şi presei care în frunte cu ziarul „Universul" sprijină aceste manifestaţii patriotice menite să cheme la o viaţă mai bună poporul nostru iubitor de muncă cinstită şi perseverentă.

Preţurile abonamentului la „UNIVERSUL" sunt:

CAPITALA:

Lei 800 pe 3 luni
„ 1.400 „ 6 „
„ 2.600 „ 12 „

TEATRUL COMEDIA
Tel. 4.71.71

Director: SICĂ ALEXANDRESCU
In fiecare seară la orele 7,15 precis
MARELE SUCCES

STEAUA fără NUMĂR

Intr'o nouă înscenare
In rolurile principale: TANTZI COCEA
Marcel Anghelescu, Radu Beligan, Fifi Harand, Nineta Gusti, C. Bărbulescu şi Al. Ghibericon.

Cassa deschisă dela ora 8 dimineaţa.

Vineri 25 August 1944
PREMIERĂ

AMANTUL de CARTON

cu TANTZI COCEA
G. Demetru, Radu Beligan, Marcel Anghelescu şi Ionel Ţăranu.

Biletele s'au pus în vânzare la cassa teatrului.

● Cum se execută un bombardament aerian.
● Lumina polarizată verifică materialele.
● Pagina chimiştilor amatori.
● Pagina filateliei şi premii filatelice.
● Planurile unui aparat de radio cu 2 lămpi, universal.
● Ultimele noutăţi din laboratoare şi uzine.

şi multe alte articole interesante şi sfaturi practice găsiţi în numărul apărut astăzi din

„Ziarul Ştiinţelor"

— 24 lei exemplarul —

INSEMNĂRI ŞTIINŢIFICE

VEŞTI DIN SPAŢIUL NESFÂRŞIT

de IOAN G. POPESCU
profesor la Universitatea din Bucureşti

Din spaţiul nesfârşit ne sosesc necontenit veşti. Nu este vorba de veştile pe cari le aflăm prin aparatele de radio şi cari ne vin dela nenumăratele posturi emiţătoare terestre. Nu este vorba nici de acele semnale, pe cari unii radiofonişti pretind că le-au recepţionat, fără să le înţeleagă şi fără să poată identifica postul emiţător, bănuind astfel că aceste mesagii sosesc din vre-o planetă locuită, fie din cortegiul de planete din jurul soarelui, fie dela vreo altă stea.

Este vorba, pur şi simplu, de veşti cari ne vin mult mai de departe, din adâncurile Universului. Aceste veşti nu pot fi recepţionate prin aparatele de radio, ci cu ajutorul unor aparate cu totul deosebite.

Este vorba, aşa dar, de nişte raze, încă misterioase, numite de învăţaţi *raze cosmice*.

Veştile aduse de ele nu sunt veşti despre evenimentele întâmplate în viaţa vreunor oameni, rătăcind sbuciumate, ca aceea a noastră, în cine ştie ce străfunduri ale spaţiului, ci despre întâmplări cu mult mai ciudate, cari se petrec necontenit în Cosmos, întru încheerea ciclurilor rânduite de Dumnezeu în viaţa astrelor şi atomilor.

Acum vreo 40 de ani, adică pe la începutul acestui secol, cei mai mulţi dintre fizicienii lumii erau preocupaţi de cercetările privitoare la fenomenele radioactive, descoperite cu câţiva ani mai înainte.

Substanţele radioactive au însuşirea de a trimite în spaţiu energie, sub forma diferitelor feluri de radiaţiuni şi raze, cari între alte efecte au şi pe acela de a descărca un electroscop.

Electroscopul este un aparat cu ajutorul căruia se studiază electrizarea corpurilor. El e format dintr'o cutie de sticlă, sau de metal, cu ferestre de sticlă, în care este fixată, printr'o materie izolatoare o vergea metalică, terminată la partea de jos — cea din cutie — cu două foiţe subţiri şi lungi, de aur.

Când vergeaua ajunge în atingere cu un corp electrizat, se electrizează şi ea şi atunci foiţele de aur, încărcate amândouă cu acelaşi fel de electricitate, se resping şi se depărtează una de alta, cu atât mai mult cu cât electrizarea este mai puternică.

Dacă electroscopul este prevăzut, în dreptul foiţelor, cu un cadran divizat, care să ne măsoare divergenţa foiţelor, el poartă numele de electrometru.

Odată încărcat cu electricitate, electroscopul, sau electrometrul, fiind perfect izolat, păstrează această electricitate.

Dacă însă în vecinătatea lui trec raze cari pot electriza aerul, acesta devine bun conducător şi electricitatea din electroscop putându-se scurge în aer, electroscopul se descarcă.

Cu cât electrizarea aerului, — care se numeşte ionizare—, este mai puternică, cu atât electroscopul se descarcă mai repede. De aceea, aparatul acesta a fost şi este folosit la studiul substanţelor radioactive. Cele cu radioactivitate mai puternică îl descar